

“Een rijke geschiedenis”

De gemeente Gilze en Rijen heet u van harte welkom op het ommetje Leemkuilen. Gilze heeft eigenlijk alles wat voor recreanten en toeristen de moeite waard is; sportieve evenementen en activiteiten, culturele uitstapjes, prettige verblijfsaccommodaties, gezellige horeca en nog veel meer. Het startpunt van dit ommetje is café de Hooikar; hier is parkeergelegenheid. In deze folder vindt u de kaart en informatie over bezienswaardigheden langs de route. Op het kaartje staat een doorsteek. Deze is niet bewegwijzerd, hiervoor dient u het kaartje in de gaten te houden.

Veel wandelplezier toegewenst!

1. Café de Hooikar

Een oude herberg die al in 1806 wordt genoemd. Het was vroeger ook een halteplaats voor boeren met hun hooikarren. Het hooi werd in de Biesbosch gehaald omdat hier op de zandgronden niet genoeg gras groeide om te kunnen hooien. Het beeldje vóór het café is geplaatst in 1991 ter gelegenheid van ‘honderd jaar familie Van den Ouweland in café De Hooikar’.

2. Steenfabriek

In 1890 liet J. Botermans uit Gilze een steenfabriek met ringoven bouwen aan de weg naar Alphen. In 1991 werd deze gesloten en raakte daarna geheel in verval. De fabriek werd verkocht aan architect P. Vermeer, die in 2004 begon met de restauratie. De buitenzijde bleef zoveel mogelijk in originele staat. Een deel werd verbouwd tot woonruimte en architectenkantoor. Verder kwam er o.a. een expositieruimte, waarin de oude ringoven nog zichtbaar is.

Aandachtspunten voor de wandelaar

- routepaaltjes markeren de route; het onderbordje geeft de naam van het ommetje aan
- uitgezonderd de openbare wegen zijn de ommetjes alleen toegankelijk voor wandelaars tussen zonsopkomst en zonsondergang
- waar de ommetjes over particulier terrein lopen kunnen nadere bepalingen gelden (bijvoorbeeld honden niet toegestaan), let op de bebording
- laat gewassen, vee en andere dieren met rust, voeder dieren niet en laat geen hekken open staan
- tijdens natte perioden is het raadzaam laarzen te dragen
- het ommetje is niet geschikt voor wandelwagens en mensen die slecht ter been zijn

Het ommetje Leemkuilen is gerealiseerd in samenwerking met de Natuur- en landschapsvereniging Gilze en Rijen en de Heemkring Molenheide.

Reconstructie
De Baronie

Provincie Noord-Brabant

5,4 KM

Ommetje Leemkuilen

Ommetje Leemkuilen 5,4 km

3. Leemkuilen

De leem die nodig was voor het maken van de stenen werd in de omgeving gestoken. Dit is bijvoorbeeld nog te zien aan de lager gelegen percelen ten oosten van de fabriek waar de laatste leem is afgegraven met een graafmachine. Vroeger gebeurde dat leemsteken met schop en kruiwagen. Hierdoor ontstonden leemputten die daarna vol water kwamen. De leemput direct ten zuidwesten van de fabriek werd in 1929 verhuurd aan IJclub de Leemputten. Tot 1958 is daar geschaatst; daarna is deze laatste leemput gedempt.

4. Landgoed Altena

Ontstaan in 1854 na ontginning van 65 hectare heide door de heer van Diggelen die een huis, een schuur en een voorhuis liet bouwen. Boven de ingang van dit voorhuis liet hij een gevelsteen plaatsen. Daarop staat een afbeelding van de ruïne van het slot Altena, zoals dat op het einde van de zeventiende eeuw aanwezig was. Aan deze gevelsteen ontleent het landgoed zijn naam. Een gedeelte van het landgoed werd in 1927 verkocht aan de heer Witteveen. Hij begon een veebedrijf met een eigen kaasmakerij en verkoop van melkproducten in het dorp.

GEVELSTEEN
IN RESTAURATIE

5. Schapenboerderij

Naast Brabant Water staat boerderij 'De Schaepsdyck' waar aan huis schapenkaas wordt gemaakt en verkocht.

6. Waterproductiebedrijf *brabantWater*

Toen de watertoren aan de noordzijde van Gilze in oktober 1944 door de Duitsers was opgeblazen is deze niet meer herbouwd. In 1953 werd een waterproductiebedrijf gebouwd aan de Alphenweg (nu Langebergseweg), dat tevens enkele omliggende plaatsen van drinkwater moest voorzien.

7. Schaapsdijk en Herdersweg

De naam Schaapsdijk komt al in 1456 voor. De Herdersweg is ontstaan in 1982 toen de nieuwe weg naar Alphen de Schaapsdijk in twee delen splitste. Het was vroeger de weg waarover de herder met zijn schapen naar de heivelden ten zuiden van het dorp ging. In 1866 waren er in Gilze twaalf schaapskudden van gemiddeld zestig schapen.

8. Rendout

De veldnaam Rendout kwam hier ter plaatse voor en wijst op een verdedigingswerk. Een rendout is een opgeworpen veldschans voor tijdelijk doel. In 1624 werden door het leger van Spinola, dat hier voor het beleg van Breda was gelegerd, in Gilze twaalf rendouten aangelegd.

